

Anonymizované znění

Překlad

C-758/19 - 1

Věc C-758/19

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

16. října 2019

Předkládající soud:

Polymeles Protodikeio Athinon (Řecko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

18. června 2019

Žalobce:

OH

Žalovaný:

ID

(omissis)

POLYMELES PROTODIKEIO ATHINON (soud prvního stupně v Aténách, Řecko)

(omissis)

zasedl na veřejném jednání dne 10. ledna 2019, aby projednal věc mezi:

ŽALOBCEM: OH, *(omissis)*, s bydlištěm v Aténách *(omissis)*

a

ŽALOVANÝM: ID *(omissis)*, s bydlištěm v Kifisia (Attica) *(omissis)*.

Žalobce se domáhá toho, aby bylo vyhověno jeho žalobě ze dne 13. září 2017 *(omissis)*. [*procesní aspekty*]

(omissis)

S PŘIHLÉDNUTÍM K AKTŮM TENTO SOUD

ROZHODL PODLE ZÁKONA NÁSLEDOVNĚ

V souladu s ustanoveními článku 343 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) požívá Unie na území členských států výsad a imunit nezbytných k plnění svého poslání za podmínek stanovených v protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie ze dne 8. dubna 1965. Totéž platí pro Evropskou centrální banku a Evropskou investiční banku. Článek 11 protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie ze dne 8. dubna 1965, který je v současné době připojen ke Smlouvě jako protokol č. 7, uvádí, že „[n]a území všech členských států úředníci a jiní zaměstnanci Unie bez ohledu na svou státní příslušnost: a) jsou vyňati z pravomoci soudů pro úkony spojené s výkonem jejich funkce, včetně ústních a písemných projevů, s výhradou použití ustanovení smluv jednak o pravidlech určujících odpovědnost úředníků a jiných zaměstnanců vůči Unii a jednak o příslušnosti Soudního dvora Evropské unie rozhodovat spory mezi Unii a jejich úředníky a jinými zaměstnanci. Této imunity požívají i po ukončení své funkce [...]“. Článek 17 téhož protokolu stanoví, že „výsady, imunity a výhody jsou přiznávány úředníkům a jiným zaměstnancům Unie výhradně v zájmu Unie“ a že „každý orgán Unie je povinen zbavit úředníka nebo jiného zaměstnance imunity ve všech případech, kdy podle jeho názoru zrušení této imunity není v rozporu se zájmy Unie“. Konečně, článek 19 protokolu stanoví, že články 11 až 14 a článek 17 se vztahují na členy Komise. Výše uvedená ustanovení článku 343 SFEU tudíž přiznávají Unii výsady a imunity nezbytné pro plnění jejích úkolů, tedy výsady a imunity spojené s výkonem pravomocí, které jí byly svěřeny. Jejich rozsah a obsah jsou stanoveny ve výše uvedeném protokolu ze dne 8. dubna 1965. Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „Soudní dvůr“) uvedl, že výsady a imunity stanovené v uvedeném protokolu mají funkční povahu, a jsou tedy omezeny na to, co je nezbytné pro zabránění vzniku překážek pro fungování a nezávislost Unie. V důsledku toho imunita, resp. vynětí z pravomoci soudů stanovené v protokolu č. 7 SFEU *a priori* nevylučuje příslušnost vnitrostátních soudů členských států, přičemž je třeba vždy zkoumat, zda individuální spor spadá do příslušnosti soudu Evropské unie. Bylo například stanoveno, že ačkoli exekuce pohledávek vůči [Unii] může za určitých okolností bránit jejímu fungování a omezit její nezávislost, může být nakonec povolena exekuce pohledávky vůči Komisi, jakožto třetí osobě, ohledně částek, které Komise dluží žalovanému z titulu pronájmu (usnesení Soudního dvora ze dne 11. dubna 1989 ve věci SA Générale de Banque v. Komise, 1/88, Recueil, s. 857, body 9 a 15, a rozsudek Soudního dvora ze dne 19. března 2010, Gollnisch v. Parlament, věc T-42/06, bod 94). Ve stejném kontextu bylo rovněž stanoveno, že orgány institucí se nemohou dovolávat předmětných imunit a výsad za účelem odmítnutí poskytnout vnitrostátním soudům prvky a informace, které tyto orgány shromáždily ohledně porušení unijního práva, jelikož toto odmítnutí by představovalo porušení povinnosti spolupráce, kterou orgány institucí mají podle čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii, ale také podle článku 19 protokolu (viz usnesení Soudního dvora

ze dne 13. července 1990, Zwartveld a další, C-2/88, Recueil, s. I-3365, body 20 a 21 (*omissis*). Soud pro veřejnou službu ve spojených věcech F-124/05 a F-96/06 (rozsudek ze dne 13. ledna 2010, [bod 231]) stanovil, že imunita spočívající ve vynětí z pravomoci soudů stanovená v článku 11 (bývalý článek 12) protokolu o výsadách a imunitách chrání úředníky a zaměstnance před stíháním ze strany orgánů členských států v důsledku úkonů učiněných při výkonu jejich funkce. Soudní dvůr poté při výkladu ustanovení článku 8 protokolu, který se týká imunity členů Evropského parlamentu, prohlásil, že aby se na názor evropského poslance mohla vztahovat imunita, musí být vyjádřen během výkonu jeho funkce, k čemuž [nutně] nedochází v případě prohlášení učiněného evropským poslancem [mimo] Evropský parlament, které vedlo v členském státě jeho původu k trestnímu stíhání pro trestný čin křivého obvinění. V případě prohlášení evropského poslance, za která je trestně stíhán ve členském státě svého původu, je třeba konstatovat, že „imunita podle článku 8 protokolu může definitivně zabránit soudním orgánům a vnitrostátním soudům vykonávat příslušné pravomoci v oblasti stíhání a trestání trestných činů za účelem zajištění dodržování veřejného pořádku na jejich území, a zároveň tak zcela připravit osoby poškozené těmito prohlášeními o přístup ke spravedlnosti, a to případně i za účelem získání náhrady vzniklé škody v občanskoprávním řízení“ (rozsudek Soudního dvora ze dne 6. září 2011, C-163/10, Patriciello, body 18 a 34, jakož i výše uvedený rozsudek Gollnisch, bod 58). Konečně Soudní dvůr rovněž prohlásil, že není příslušný k projednání žaloby na náhradu škody způsobené protiprávním činem (mimosmluvní odpovědnost) pouze na základě skutečnosti, že ke škodě došlo v prostorách Evropského parlamentu (rozsudek Soudního dvora ze dne 22. března 1990, Le Pen a Front National, C-201/89). V souladu s ustanoveními čl. 3 odst. 2 Kodikas Politikis Dikonomias (řecký občanský soudní řád) jsou z příslušnosti řeckých soudů vyloučeni cizinci požívající imunity spočívající ve vynětí z pravomoci soudů, aniž jsou dotčeny spory týkající se věcných práv k nemovitostem, a to na základě předpokladu, že ustanovení se vztahuje pouze na cizince, a nikoli také na Řeky (*omissis*) [vnitrostátní judikatura]. Kromě toho podle článku 24 řeckého občanského soudního řádu spadají Řekové, kteří požívají imunity spočívající ve vynětí z pravomoci soudů, jakož i úředníci pracující v zahraničí, do příslušnosti soudu, v jehož obvodu měli bydliště před svým vysláním, nebo soudu hlavního města, pokud před svým vysláním neměli bydliště [v Řecku]. Nicméně, toto poslední ustanovení se zdá být v rozporu s výše uvedenými ustanoveními primárního práva Unie, která jsou zakotvena v článku 343 SFEU a člancích 11, 17 a 19 protokolu č. 7 (rozsudek Soudního dvora [ze dne 15. července 1964] Costa v. ENEL, 6/64), jež výslovně zakotvují vynětí úředníků, jiných zaměstnanců a členů Evropské komise z pravomoci soudů, a to bez ohledu na jejich státní příslušnost. Ostatně Evropská komise je podle ustanovení článků 13 a 17 Smlouvy o Evropské unii institucionálním kolektivním orgánem Unie *par excellence*, a proto nelze mít za to, že její členové, komisaři, mají postavení diplomatů nebo velvyslanců členského státu, jehož jsou státní příslušníci, tedy že by spadali do působnosti Vídeňské úmluvy ze dne [18.] dubna 1961 (ratifikované nařízením vlády s mocí zákona č. 503/1970); v důsledku toho se z tohoto důvodu jejich imunita spočívající ve vynětí z pravomoci soudů neuplatní ve vztahu k soudům

vysílajícího státu, tedy členského státu, jehož jsou státní příslušníci. Konečně, podle článku 267 SFEU má Soudní dvůr Evropské unie pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se: a) výkladu Smluv; b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie; v důsledku toho, vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr o rozhodnutí o této otázce (*omissis*)[*vnitrostátní judikatura*].

V rámci projednávané žaloby žalobce tvrdí, že na základě své akademické dráhy, své profesní kariéry a svých pracovních zkušeností v Řecku a v zahraničí přijal v roce 2004 návrh na poskytování svých služeb v postavení zvláštního právního poradce ministerstva zdravotnictví, jehož politickým řízením byl pověřen žalovaný. Následně, a až do roku 2014, poskytoval své služby žalovanému, v jeho nejlepším zájmu, ve vztahu k jakémukoli úkolu, který mu byl svěřen (kandidatura na prezidenta republiky, ministra obrany, ministra zahraničních věcí), přičemž na sebe bral správu záležitostí nejen profesní povahy, ale i osobních záležitostí. Z důvodu jejich dobré spolupráce a efektivního výkonu svých funkcí následoval žalovaný do Bruselu, kde byl žalovaný ustanoven do funkce evropského komisaře, přičemž [žalobce] zastával roli zástupce ředitele jeho kabinetu. Z titulu této funkce se zabýval portfoliem v oblasti migrace, vnitřních věcí a občanství, které bylo svěřeno kabinetu žalovaného, a současně se staral o témata bezpečnosti a boje proti zločinu, ale také o osobní záležitosti žalovaného. Žalovaný mu v září 2015 odebral všechny úkoly spojené s výše uvedenými funkcemi a přidělil mu úkoly v oblasti protidrogové politiky a propagace politik týkajících se občanství Unie, což s ohledem na své profesní a vědecké zásluhy považoval žalobce za potupné. Přestože pokračoval v příkladném poskytování služeb žalovanému, tak žalovaný jej v dubnu 2016 bezdůvodně požádal o rezignaci, přičemž upřesnil, že v případě odmítnutí podepíše ukončení jeho pracovního poměru s Evropskou komisí. Na konci dubna 2016 mu Generální ředitelství Evropské komise pro lidské zdroje a bezpečnost oznámilo ukončení jeho pracovního poměru s Evropskou komisí kvůli formální ztrátě důvěry žalovaného ve vztahu k žalobci, což je důvod, pro který mu ani nebyl dán prostor pro vyjádření před přijetím rozhodnutí ze strany výše uvedeného útvaru. Proti tomuto rozhodnutí podal jednak stížnost, která byla zamítnuta, a jednak žalobu k Soudnímu dvoru. Žalovaný tím, že proti němu vydal urážlivá prohlášení ve smyslu ztráty důvěry v něj a nedostatečného plnění jeho povinností, bez jakéhokoli odůvodnění a, aniž by mu poskytl možnost se bránit, pošpinil jeho důstojnost a osobnost a ukončil, což byl nevyhnutelný důsledek, jeho pracovní vztah s Komisí. Výše uvedené chybné jednání žalovaného mu způsobilo obrovskou majetkovou újmu - ztrátu platů vyplacených Evropskou komisí za období od 1. listopadu 2016 do 31. října 2019 ve výši 452 299,32 eur - ale také nemajetkovou újmu, neboť obvinění vznesená proti němu poškodila jeho pověst, budoucí život a postavení v prostředí Evropské unie a jejích orgánů. Z těchto důvodů se domáhá, aby byla prostřednictvím předběžně vykonatelného rozhodnutí žalovanému uložena povinnost k: a) nahrazení majetkové újmy, jak je upřesněna a uvedena v žalobě, ve výši 452 299,32 eur navýšené o zákonné úroky počínaje dnem oznámení; b) nahrazení nemajetkové újmy způsobené chybným a protiprávním jednáním, a to tak, že mu

[žalovaný] z tohoto titulu zaplatí částku ve výši 600 000 eur; c) odvolání urážlivých prohlášení, která jsou nepravdivá a lživá, a k uhrazení nákladů řízení.

Žaloba, jejíž předmět je popsán výše, je podána proti komisaři, který ačkoli má řeckou státní příslušnost, je podle výše uvedených právních ustanovení článku 343 SFEU a článků 11, 17 a 19 protokolu vyňat z pravomoci soudů. V tomto ohledu je v prohlášení generálního ředitelství Evropské komise pro lidské zdroje a bezpečnost ze dne 22. prosince 2017 upřesněno, že „ID, komisař pro migraci, vnitřní záležitosti a občanství, jakožto člen Komise požívá v souladu s články 11 a 19 protokolu č. 7 o imunitách Evropské unie imunitu pro úkony spojené s výkonem jeho funkce, včetně ústních a písemných projevů. Na žádost vnitrostátního soudu může kolegium komisařů rozhodnout o zbavení imunity, pokud takovéto zbavení imunity není v rozporu se zájmy Unie“.

V projednávané věci není žalovaný komisař vystaven žádnému trestnímu řízení, na jehož základě by příslušný vnitrostátní soud požádal o zbavení imunity, ale naopak občanskoprávní žalobě, jejímž předmětem je - jak bylo uvedeno výše - náhrada majetkové a nemajetkové újmy.

Tento soud má na základě právních úvah uvedených v první části tohoto rozhodnutí za to, že se jedná o otázku výkladu ne zcela jasných ustanovení článku 343 SFEU ve spojení s články 11, 17 a 19 protokolu, ke které (k jejímu výkladu) je podle článku 267 SFEU výlučně příslušný Soudní dvůr Evropské unie. Za tímto účelem má tento soud za to, že musí přerušit řízení (*omissis*) a položit Soudnímu dvoru následující otázky týkající se výkladu:

(*omissis*)[znění předběžných otázek uvedených ve výroku]

Z TĚCHTO DŮVODŮ

Řízení se přerušuje.

V souladu s článkem 267 SFEU se Soudnímu dvoru Evropské unie předkládá (*omissis*) žádost o výklad následujících předběžných otázek:

- 1) Jsou pojmy „vynětí z pravomoci soudů“ a „imunita“, uvedené v článku 11 protokolu, jak jsou formulovány a s ohledem na účel, který sledují, totožné?
- 2) Zahnuje „vynětí z pravomoci soudů“/„imunita“, uvedené v článku 11, kromě trestního stíhání také občanskoprávní žaloby, které jsou podány ze strany poškozených třetích osob proti členům Komise?
- 3) Může být komisař zbaven „vynětí z pravomoci soudů“/„imunity“ také v rámci občanskoprávní žaloby, která proti němu byla podána, jako je žaloba podaná v projednávané věci? V případě kladné odpovědi, kdo musí zahájit řízení o [takovémto] zbavení?

4) Jsou soudy Evropské unie příslušné k rozhodnutí o žalobě na určení mimosmluvní odpovědnosti komisaře, jako je žaloba podaná v projednávané věci?

Takto rozhodnuto a vyhlášeno v Aténách dne 18. června 2019.

(omissis)

PRACOVNÍ DOKUMENT